

מרס 2023, אדר תשפ"ג

משרד החקלאות ופיתוח הכפר
שירות ההדרכה והמקצוע
אגף ענפי שירות וסביבה חקלאית

כנימה הצמרית של המיש

מזיק חדש בעצי המיש - *Celti*

עדכון לשנת 2023

משרד החקלאות ופיתוח הכפר מבקש לעדכן את מנהלי מחלקות הגנים, מפקחים ובעלי המקצוע בתחום הנוי בדבר התפשטותו בישראל של מין כנימה פולש חדש, אשר פוגע בעצי המיש, הנקרא: **כנימת עלה המיש הצמרית - *Shivaphis celti* (צמרנית המיש)**.

צילום: אלכס פרוטסוב

הכנימה זוהתה לראשונה על ידי איתן רכט מהשירותים להגנת הצומח ולביקורת. היא התפרצה בשנה שעברה באזור גוש דן, ומשם התפשטה לאורך מישור החוף - בין זיכרון יעקב לאשקלון. מוצאה של הכנימה במזרח הרחוק, וככל הידוע עד כה, פונדקאיה הם רק מיני מיש. הכנימה מפרישה חומר שעוותי לבן המכסה את גופה. היא מקימה דורות רבים בשנה, והעוצמתיים שבהם - בעיקר בחודשי הקיץ. נזקו של המזיק מתבטא בהפרשה רבה של טל דבש מעורב בשעווה. שכבת טל הדבש מתכסה בפייחת, המאלחת את העץ ואת סביבתו. הפרשה זו מהווה מטרד חמור לאדם בהיותה דביקה מאוד ומלכלכת את המדרכות ואת כלי הרכב החונים בסמוך לעצים. לכנימה אויבים טבעיים, כמו מושיות וארינמלים, ולכן כל עוד האדם וסביבתו בקרבת העץ אינם מוטרדים קשות (כלומר אין עוברים ושבים או מחנים כלי רכב מתחת לעצים), כדאי להימנע משימוש בתכשירי ההדברה ככל האפשר, ולאפשר לאוכלוסיית האויבים הטבעיים להתעצם ולמתן את השפעות המזיק. בשלב מוקדם זה עדיין לא ניתן להעריך אם הנזק הסביבתי יתמתן בחלוף הזמן ומהי חומרת הפגיעה לטווח הרחוק בעצי המיש.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר ביצע בקיץ 2022 ניסוי לבחינת תכשירי הדברה להתמודדות עם הכנימה, בשיתוף של חברות ההדברה בתהליך. הניסוי נערך בשדרות עצי מיש בוגרים וצעירים בתל אביב במטרה לבדוק את השפעתם של תכשירי הדברה בהגמעה על ההתמודדות עם צמרנית המיש. כיום אושרו שני תכשירים להדברת כנימת עלה המיש הצמרית, והם **אקטרה וסיבנטו פריים**. נזכיר כי כל שימוש בתכשירים הללו ייעשה אך ורק לפי ההנחיות המופיעות בתווית התכשיר.

קישור למאגר תוויות: <https://pesticides.moag.gov.il/#/pages/tachshirim>

מינון התכשיר אקטרה (חומר פעיל - thiamethoxam) ייקבע על פי קוטר העץ:

מינון של 25 סמ"ק לעץ יינתן לעצים שקוטר גזעם קטן מ-10 ס"מ.

מינון של 50 סמ"ק לעץ יינתן לעצים שקוטר הגזע שלהם גדול מ-10 ס"מ.

נציין כי קוטר גזע העץ יימדד בגובה 1.5 מטר (גובה חזה).

מינון התכשיר סיבנטו פריים - sivant prime (חומר פעיל - Flupyradifurone) הוא קבוע: 15 סמ"ק לעץ.

מגבלות יישום של שני התכשירים באזור החוף:

אין ליישם את חומרי ההדברה שהוזכרו באזור שפלת החוף כלהלן: א. מגבולה הצפוני של רצועת עזה עד דרום אשדוד, בחלקות הנמצאות עד 3 ק"מ מזרחה מקו הים; ב. מאשדוד עד קיסריה, בחלקות הנמצאות עד 8 ק"מ מזרחה מקו הים; ג. מחיפה והקריות עד עכו, בחלקות הנמצאות עד 3 ק"מ מזרחה מקו הים. במגבלות אלה לא נכללות חלקות שבהן שיעור חרסית הקרקע הוא 15% ויותר או שיעור החומר האורגני בקרקע הוא 1% ויותר.

המלצה מעודכנת לשנת 2023

עם התחממות העונה, עצי המיש יתמלאו בעלווה חדשה ועמה צפויה עלייה בהתפתחות אוכלוסיית כנימת העלה הצמרית של המיש. לפיכך, יש להגמיע באקטרה או בסיבנטו פריים לפי זיהוי התפתחות השלבים הראשונים של הכנימה על העלים הצעירים.

בשלב זה עדיין לא ברור אם יישום לפני נגיעות ימנע את התפרצות הכנימה.

הגיזום אינו מהווה פתרון להתמודדות עם המזיק, אלא רק מסב נזק, משחית את העצים ומסכן את קיומם. יתרה מכך, לעתים גיזום כזה הופך גם את המרחב הציבורי למסוכן.

למידע ולעדכונים נוספים, נא לפנות ליוסי בן שחר - 050-6241607

או לאופיר אטינגר - 0506241315

ברצוננו להודות לשותפים לניסוי: יעל הזה, איתן רכט, אילן נזיריאן, עומרי קראונו, יוסי בן שחר, דניאל בן סימון; לחברות ההדברה: 'גדות אגרו' - שלמה גלידאי, דפנה בלצ'ינסקי, לי רוט; 'לידור אלמנטס' - ארז אבישר, יסמין טולדנו; 'אדמה אגן' - צביקה זיידמן וחיים גבריאלי. תודה מיוחדת לעיריית תל אביב על תמיכתה ועזרתה בניסוי, שנערך בשנת 2022.

האמור לעיל הינו בגדר עצה מקצועית בלבד ואינו מהווה חוות דעת מומחה לצורך הצגה כראיה בהליך

משפטי. על מקבל העצה לנהוג מנהג זהירות, ושימוש או הסתמכות על המידע המופיע לעיל הינו

באחריות מקבל העצה בלבד.

אין להעתיק, להפיץ או להשתמש במסמך זה או בחלקים ממנו לצורך הליך משפטי כלשהו,

ללא אישור מראש ובכתב של החתומים.